

EVENEMENTEN MET DIEREN

Wanneer er op een evenement dieren aanwezig zijn, kunnen er extra risico's zijn. Dieren kunnen namelijk allerlei ziekteverwekkers met zich meedragen zonder zelf ziek te zijn. Een infectieziekte die van dier op mens wordt overgedragen, heet een zoonose. Als u een vergunning heeft ontvangen van de gemeente voor een evenement waarbij dieren betrokken zijn, dan moet u het evenement aanmelden bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Informatie hierover en het formulier dat u moet invullen, vindt u op de NVWA.

Richtlijnen Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid

Als organisator bent u verantwoordelijk voor het naleven van de hygiënerichtlijn voor evenementen. Kijk voor de volledige richtlijn die het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid heeft opgesteld op de website van het RIVM: [Hygiënerichtlijn voor evenementen](#).

Algemeen

Om medewerkers en bezoekers van uw evenement zo goed mogelijk tegen infectieziekten te beschermen, is het belangrijk dat de dieren gezond zijn. Worden er toch dieren ziek op uw evenement, dan moet u het risico op besmetting naar andere dieren en mensen zo klein mogelijk maken. Dit doet u door de volgende maatregelen te nemen:

- Houd een logboek bij waarin het volgende staat:
 - de aantallen en soorten dieren met (indien van toepassing) identificatiekenmerken en informatie over de gekregen vaccinaties;
 - aan- en afvoer van de dieren en bijbehorende data;
 - bijzonderheden m.b.t. eventuele ziekten van de dieren;
 - controle door de dierenarts, bevindingen en eventueel ingestelde therapie.
- Voorkom dat bezoekers in contact kunnen komen met dode of zieke dieren.
- Hanteer een juist hygiënebeleid m.b.t. uitbraak van ziektes:
 - Zet verdachte dieren in quarantaine;
 - Schakel een dierenarts in bij verdenking van een uitbraak van ziektes;

- Reinig en desinfecteer/steriliseer besmette materialen;
- Maak de uitbraak duidelijk kenbaar en informeer de bezoekers;
- Stel medewerkers op de hoogte van de maatregelen.

Besmettelijke ziekte

Besmetting vindt plaats door:

- Direct contact met het dier door bijvoorbeeld aaien en knuffelen;
- Via de lucht, bijvoorbeeld door spetters of inademen van besmette lucht;
- Contact met bloed, slijm, urine of ontlasting;
- Via de omgeving, bijvoorbeeld stof, mest en voerbakken.

Dierverblijven

Zowel de bouw en inrichting als de schoonmaak van dierverblijven dragen bij om de kans op besmettingen te verkleinen.

Bouw en inrichting van dierverblijven

- Plaats nabij de in- en uitgang van de dierverblijven een wastafel met stromend water, een zeepdispenser, wegwerphanddoekjes en een afvalbak, waar bezoekers, eigenaren en medewerkers hun handen kunnen wassen na contact met dieren.
- Zorg dat de bodem van dierverblijven glad en afwasbaar is.

- Richt (vogel)verblijven zo in dat ze goed schoon te houden zijn, zorg voor voldoende ventilatie en vermijd de verspreiding van stof.
- Zorg dat bezoekers niet in aanraking kunnen komen met het drinkwater en eten van de dieren. Plaats drinkbakken buiten bereik van bezoekers.
- Laat bezoekers niet in de buurt van mest of dierlijk afval komen.
- Plaats geen eettafels dichtbij de dierverblijven en zorg dat eetgelegenheden zo ver mogelijk uit de buurt staan van de dierverblijven. Laat bezoekers en medewerkers niet eten en drinken in en rond de dierverblijven.
- Zorg voor speciale uitlaatplekken voor dieren zonder vast verblijf (zoals honden en katten).
- Zorg voor een plek buiten het dierverblijf waar spullen zoals kinderwagens, tassen en jassen kunnen worden neergezet, zodat zij niet in aanraking komen met het dierverblijf.

Schoonmaak van dierverblijven

- Zorg voor voldoende dierenverzorgers die verantwoordelijk zijn voor de schoonmaak en hygiëne van de dierverblijven. Zorg ervoor dat deze medewerkers op de hoogte zijn van eventuele infectierisico's, bijvoorbeeld voor zwangere dierenverzorgers.
- Stel een schoonmaakbeleid op voor de dierverblijven. Hier moeten in ieder geval de volgende punten in staan:
 - Was de handen na het schoonmaken van de dierverblijven en na contact met de dieren;
 - Draag beschermende werkkleding met laarzen en werkhandschoenen;
 - Verwijder strooisel, mest en voerresten minimaal dagelijks;
 - Voorkom dat er mest ligt op de paden en plaatsen waar bezoekers rondlopen;
 - Voorkom dat er na het schoonmaken grote plassen water achterblijven.

TIP: Zorg dat dieren zelf schoon zijn. Als de vacht, haren of veren van dieren bevuild zijn met mest kunnen bezoekers hier ziek van worden.

Specifieke regels voor dieren

Voor enkele dieren, zoals huis- en boerderijdieren en vogels, zijn er specifieke regels om de kans op besmetting met bepaalde dierziektes te verkleinen.

Specifieke regels voor huis- en boerderijdieren

Huisdieren zijn alle dieren die thuis worden gehouden zoals honden, katten, vissen, vogels en reptielen. Meer

informatie over ziekten die huisdieren kunnen overgedragen vindt u op de [RIVM-webpagina Huisdieren](#). Onder boerderijdieren vallen dieren zoals varkens, koeien en geiten.

Hygiënenormen huis- en boerderijdieren:

- Was de handen na contact met dieren of mest.
- Laat een dier niet in het gezicht likken.
- In geval van een krab of een beet: spoel de wond goed schoon met stromend lauw water. Neem contact op met de medische zorg van het evenement als een bezoeker of medewerker is gebeten.
- Indien van toepassing: laat het dier vaccineren, ontworm regelmatig, en bestrijd vlooiën, luizen en teken. Overleg eventueel met de dierenarts.

TIP: Zorg ervoor dat (kinder)boerderijen voldoen aan het [GD Keurmerk Zoönosen](#).

Specifieke regels voor vogels

De papegaaizenziekte (psittacose) is een van de bekendste ziekten die overdraagbaar is van vogels op mensen. Deze ziekte wordt veroorzaakt door de bacterie *Chlamydia psittaci*. Voor meer informatie over psittacose kunt u kijken op de pagina over vogels op de [RIVM-webpagina Ziek door dier](#) en de [site van de NVWA](#).

In Nederland krijgen mensen regelmatig psittacose. Omdat vogels door stress meer bacteriën kunnen uitscheiden, moet u bij evenementen met vogels maatregelen nemen om het risico op verspreiding te verkleinen. Zo beschermt u mensen én gezonde vogels. Een andere ziekte die bij vogels kan voorkomen is vogelgriep (aviaire influenza). Dit kan gevolgen hebben voor een evenement met vogels. Controleer bij de [NVWA](#) of er beperkingen zijn.

Hygiënenormen vogels:

- Laat alleen gezonde, schone vogels toe op het evenement. Zonder een zieke vogel meteen af van het publiek.
- Spreek met de eigenaren van de vogels af dat zij het u melden als bij een vogel tot zes weken na het evenement de papegaaizenziekte wordt geconstateerd.
- Wordt er tijdens of kort na uw evenement een ongebruikelijk aantal vogels ziek, en passen de verschijnselen bij psittacosis? Meld dit dan aan de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Adviseer de eigenaren contact op te nemen met de dierenarts.
- Informeer bezoekers over de papegaaizenziekte, door uit te leggen:

- hoe mensen de ziekte oplopen en welke ziekteverschijnselen er zijn (zoals griepachtige klachten met koorts of ernstige longontsteking);
- dat bezoekers met deze ziekteverschijnselen binnen 4 weken na het evenement naar de huisarts moeten. Benadruk dat ze de huisarts melden dat ze bij een vogelevenement zijn geweest.

TIPS:

- Laat u bij de voorbereiding van het evenement adviseren door een deskundige vogeldierenarts, bijvoorbeeld over het nemen en inzenden van monsters.

- Laat op het evenement alleen kromsnavels toe die het afgelopen half jaar negatief zijn getest op *C. psittaci*.

Informeer bezoekers

Omdat dieren veel ziekteverwekkers met zich meedragen, moet u bezoekers op de hoogte stellen van de regels omtrent de aanwezige dieren. Zie de [RIVM-webpagina Ziek door dier](#) voor meer informatie.

TIP: Informeer bezoekers over de hygiëneregels door bijvoorbeeld een informatiebord bij de ingang of de dierverblijven te plaatsen. Tevens kunt u de informatie verspreiden via een flyer (zie bijlagen).

INFORMATIE VOOR BEZOEKERS VAN EVENEMENTEN MET DIEREN

Dieren kunnen verschillende ziekten met zich meedragen die in sommige gevallen ook gevaarlijk voor mensen kunnen zijn. Bij dit evenement zijn maatregelen genomen om de verspreiding van ziekten zoveel mogelijk tegen te gaan. Hierbij willen we u graag informeren over wat u zelf kunt doen.

LET OP!

Het is niet toegestaan om te eten en drinken in en rond de dierverblijven.

Handen wassen

Was uw handen:

- Na het aaien of aanraken van dieren;
- Voordat u gaat eten;
- Voordat u uw gezicht of mond aanraakt.

Zwangerschap

Bent u zwanger? Dan adviseren wij u om niet in contact te komen met geiten en schapen.

- Vermijd een dierenverblijf, wei of stal van geiten met schapen.
- Vermijd een kraamstal waar jonge geiten of lammetjes zijn.

Klachten

Krijgt u diarree, koorts of moet u hoesten na het bezoek van een evenement met dieren?

Vertel uw huisarts over dit bezoek en welke dieren u bezocht heeft.

Meld klachten ook bij GGD Twente, het algemene nummer hiervan is 053 487 68 40 en is bereikbaar op werkdagen tussen 08.00 en 17.00 uur.

Besmettelijke ziekten

Bel het Team infectieziektebestrijding van GGD Twente (053 487 68 40) bij vragen over infectieziekten en bij meldingen van mensen die ziek geworden zijn na het bezoeken van het evenement.

INFORMATIE VOOR BEZOEKERS VAN EVENEMENTEN MET VOGELS (Psittacose)

Wat is Psittacose?

Mensen krijgen Psittacose door een bacterie. Mensen kunnen door deze bacterie een ontsteking in de longen krijgen. Psittacose wordt ook wel papegaaizenziekte genoemd.

Wat zijn de klachten bij Psittacose?

Sommige mensen hebben er helemaal geen klachten van.

De klachten kunnen zijn:

- Hoge koorts met koude rillingen;
- Hevige hoofdpijn en spierpijn (in de nek en rug);
- Benauwd;
- Hoesten.

Hoe kunt u Psittacose krijgen?

De bacterie zit in poep van vogels, vogelsnot en oogvocht van vogels. Als dit opdroogt, kan het in stof terecht komen. Iemand kan besmet raken door het inademen van besmette stof. Bijvoorbeeld door het schoonmaken van vogelkooien. Poep van vogels kan wel acht maanden lang besmettelijk blijven. De tijd tussen besmet raken en ziek worden, is meestal 1 tot 4 weken.

Wie kan Psittacose krijgen?

Iedereen kan besmet raken met de bacterie en ziek worden. De ziekte komt vooral voor bij mensen die veel met vogels werken of vogels als huisdier hebben. Ook mensen die een plek bezoeken waar veel vogels zijn, hebben een grotere kans om besmet te raken. Bijvoorbeeld bezoekers van een tentoonstelling. Iemand die Psittacose heeft gehad kan de ziekte vaker krijgen.

Kunt u de ziekte tijdens dit evenement oplopen?

Bij dit evenement zijn maatregelen genomen om te voorkomen dat mensen Psittacose krijgen. Toch is er altijd een kleine kans dat mensen besmet kunnen raken.

Wat moet u doen als u ziek wordt?

Krijgt u binnen vier weken na dit evenement klachten die op Psittacose lijken?

Overleg dan met uw huisarts. Vertel dat u een vogelevenement heeft bezocht.

Meld klachten ook bij GGD Twente, het algemene nummer hiervan is 053 487 68 40 en is bereikbaar op werkdagen tussen 08.00 en 17.00 uur.

Colofon

Dit is een uitgave van GHOR Twente, onderdeel van Veiligheidsregio Twente, en GGD Twente.

Meer informatie:

GHOR Twente

T. 088 256 78 50

Lansinkesweg 59, 7553 AE Hengelo

E. evenementenadvisering@ghortwente.nl